

דג הפדים

אפוקליפסה עכשיו

היבטתי על הגבעה ועל הקולונל שאמר;
"אתה רואה,
הגבעה כולה
נתכסתה ריחות
ני - צ - ח - ו - ן"
"הגוויות קולונל?"
שאלתי
"פטריוטים"
נה הקולונל

אלון אלטרס

המחנות ולנסיון של 'זהות' להתעלות מעל הרמה הרגילה של "ביטאוניהספרות הדתיים" בארץ, ולא שפטנו את הטיב המוחלט של הביטאון על-פי הכרך הראשון שלו, שהיה בוודאי רק בגדר תחילתהדרך.

אבל נראה, כי עורכי 'זהות', במקום ללכת בדרך הקשה של העלאת הטיב מזה ודיאלוג מעמיק מזה, החליטו לקנות לעצמם מעמד ותהילה (מפוקפקת) בדרך של צעקנות זולה, השמצות ואכילת קורצא. בכרך ב' של ביטאונם הם הידרדרו לשפל-מדגה מוסרי, רוחני וציבורי, שקשה לחקותו. מדובר בשני מאמרים של שני עורכים, האדונים טוקר וזייס, המתווים במקום דיון ספרותי קו של שינאה פרועה ואיבה נטולת רוחיחשבה-יוצירה לכל הספרות שנוצרה בארץ זהאת כמשך ימי דורהמדינה, ואף לפניו.

מה לא נמצא במאמריהמערכת הללו? חיזוק ידיהם של תקיפים מקקארטיסטיים שונים נגד הספרות, תיאור מעוות וחולני של היצירה הספרותית מבעד למושקפי הדימיון וההזיות של אברכים חולים, קללות ושוקיות, שעל חלק מהן אין אפילו חשק לחזור. במקום דיאלוג מכובד בין המחנות לפנינו איגוף קלריקאלילאומני פרוע של החלק השפוי והמכובד במחנה היהדות הדתיתלאומית מצד "הימין המטורף". בקיצור:

משהו בין פאפואיזם ל"גוש אמונים". הספרות העברית היפה והדינמית, של שלושיםארבעים שניםאחרונות, מושבת על ספסל-הנאשמים, וכמעט מעמדת לקיר, ע"י האברכיםהגאונים כל הספרות, מאמיר גלבווע ועמיחי עד מאיה בז'רנו, מא.ב. יהושע ועמוס עז וא. אפלפלד - עד הספרות הצעירה ביותר - היא לדעתם, "ספרות של רפש" רחמנא לילצלן. בצורה מעוותת כזאת אין להבין גם את הנוף לוין. אבל האם כל הספרות החילונית של דורהמדינה היא בחוקת אותם המחנות שהעלו את זעם האברכים המשמיצים שישמרו את היותהעריכה החולניות שלהם לעצמם ואל ישליכו אותן כאדרת, כפרוייקציה בלע"ז, על טכסטים שקוטנם עבה ממותניהם הכשרות.

זהות ההשמצות

כתבהעת 'זהות', היוצאלאור ע"י אוניברסיטת בראילן והאמור להיות מוקדש לספרות, נתקבל בהתחלה בשיוויוןנפש ע"י ציבור הסופרים וקוראייהספרות בארץ. הרי כבר הינו רגילים ל"קבצים ספרותיים של היהדות הדתית", שרמתם האובייקטיבית, כלומר הרמה האובייקטיבית של הטכסטים שבהם, נעה מהבינוניהחורווור עד הגראפומניה המובהקת. האם גריעותטיב זו של סופרינו הדתיים נבעה ונובעת מעצם דתיותם? בוודאי לא גם אצלנו ענקים כעגנון ואצ"ג עשויים להיחשב כסופרים דתיים, וזכורים לטוב גם י.צ. רימון וש. קדרי. ובעולם בוודאי רבו גם רבו סופרים דתיים שהם גם יוצרים חשובים, אבל בארץ לא שפר איכשהו מזלם של ריעינו הסופרים מדור הכיפות הסרוגות. אם כן, ההרגשה הכללית כלפי 'זהות' היתה זו של שיוויוןנפש. ואילו מצד מערכת 'עכשיו' דווקא נתקל 'זהות' בהרבה רצון טוב, מכיוון ש'עכשיו' (בניגוד לדימוי מעוות שנתקבל פה ושם) רחוק מתפישה "אשרני וטוב לי; חילוני אני" ומכבד מאוד את העומק שבתרבות הדתית. ציפינו, איפוא, לדיאלוג מכובד בין

(מודעות בעיתונות)
מרגלים אנגליים אשמים בכל

יצא לאור הספר האמת שהועלמה על תוכניות מלחמת השחרור

(ועבודות נוספות)

ועל הקמת המדינה

והתהומות המעורות שתבלענה את המדינה
תוך זמן קצר, ודרך ממשית ומיידית להצלת
המדינה לאלתר, עם תצלומי מסמכים מקוריים
המדיברים בעד עצמם (הספר חושף גם את הבגידה
בשרות זרים במדינה).

מאת יואל וולמן

על 200 ע' (כולל הקדמה) פורמט פוליו. הפצה ראשית:
יאל מנחם, בלפור 29, ת"א, טל. 297686 — 297670.
יחיר לכיסוי חלקי של ההוצאות 20 שקל (+ מע"מ)
כד.

במודעה במעריב מ-1.11.77 (עוד לפני בוא סאדאת
לירושלים) על "התארגנות עם ישראל חי" כבר
שאלנו אם "רצונכם לחיות או למות!" והתנועים
להצלה מהמצב (כולל סכנה גרעינית) יש לא ל"התחייח",
ל"גוש אמונים" ולאחרים, אלא אך ורק לנו, על בסיס
עבודות שנעשו עם קום המדינה שהשיפתן (ופתיחת
"תיבת פנדורה") בגולה, תתן אפשרות גיוס הגולה
כאיש אחד להצלת המצב, וגם למשיכת רוב-הישוב —
אם יהיה רצון לבסוף לעשות צדק ואם תנתן לנו
התמיכה ההמונית האקטיבית.

ישרי דרך לדורשי צדק הזואנים להשמדה הבלתי
נמנעת, שהשתכנעו מההוכחות הכלולות בספר, מתבקש
שים לפנות מאד ליואל וולמן, שכ' בצרון, צויפל 8,
תל-אביב, מיקוד 895 67.

כפי שכבר הזהרנו יש להזהר משקרים ועלילות מצד
הבוגדים הרבים בארץ ובאמצעי התקשורת, סוכני
האנגלים ששרצו באלפיהם בזמן המנדט וכלל לא נתפסו,
— וממאמרים ומודעות ואפילו סרט שמסייעים בהכנתו,
לפי שיטתם להפוך את החושפים אותם לצחוק וללעג.
יש גם להזקיע את "חוק הפרטיות" החוסם את פי
חושפי-פשעים, שחיתות, ובגידה בשרות-זרים בספירות
הגבוהות (גם לפי דברי ח"כ) ו"חוק לשון הרע" ההפוך
"חוק איסור פרסום שמונת-אסורים", וחוק איסור
פרסום אפילו משפטים וכי' ואת הכנסת המאשרת כל
דבר פגום ומעוקם.

תרומות חשבון 337803 בנק המזרחי סניף מרכזי,
לילינבלום 48, תל-אביב.

האם הפניה גם לעם, ולא רק לפרנסיו, תכזיב,
וזאת גם לאורך פתיחת "תיבת פנדורה"
שפתיחתה נמנעה במשך 30 שנה?

ואילו לפחות נעשו כל ההשמצות
ואכילות-הקורצא הללו והזיוק ידיה של הגב' מ.
גלזר-עטא, לשם שמים... אך לא. מסתבר שבצד
הרוממות המוסרית-דתית לזהות התביעה
לתיקצוב מידי מצד הציבור, תוך דרישה לקצץ
בתקציביהם של ה"מתחרים", אם כן, אם פניהם
לשיוויון מבחינה זו עם "עכשיו" למשל — תנוח
דעתם. שיוויון מבחינה תקציבית עם "עכשיו" יהיה
רק בעוכריהם. הרי "עכשיו" לא קיבל שום תמיכה
ציבורית במשך חמש-עשרה — עשרים שנים
ראשונות של קיומו. יעברונא קודם "כור מצרף"
זה של עוני מוחלט ומימון כתבי-העת מכיסו (לא
מכיס האוניברסיטה התיית) ואח"כ ישמיצו את
ה"מאפיה השמאלנית הניזונה מכספי ציבור". חוץ
מזה, גם עכשיו לא ירנו חת מהשוואת מעמדם עם
זה "עכשיו". ייסלח ל'דג הדיו' אם יגלה את האמת
המרה: בשעת כתיבת שורות אלו, שמונה חודשים
אחרי תחילת שנת-תקציב, קיבל "עכשיו" פחות
משישים-חמישה אלף שקלים, פחות מחמישה
אחוז מהוצאות ממשיות שלו, מקרנות ציבוריות,
ועורכיו לא זכו מעולם לקבל משכורת. "עושר"
כזה אנו מאחלים לאברכי 'זהות' בנפש הפצה.

ואם לשוב לטון רציני יותר: אנו תמהים על
דמויות רציניות יותר במערכת 'זהות', מסוג י.
פרידלנדר וא. ברתנא, שנותנים יד לרמה ירודה
של טיב, המלווה כמבול השמצות. סוף-כל-סוף גם
להם יש אחריות "מיניסטריראלית" לעינינו, וכאן
הם מוכתמים במשהו שלא על נקלה יוכלו
להינקות ממנו.

זהות כוזבת

עקב הסיכסוכים התמידיים

מצד אחי כמאל בדארנה

הנני מצהיר שאיני מכיר בו
יותר כאחי.

כאמל בדארנה

כפר עראבה

מעריב שבוע טוב

קול תגר

והעם ישמע ויבין..."

**שדרן, הוא בסך-הכל שד רן
מונה להודיע על שמחה ויגון,
על גשמים בעיתם ותנוק שנוכד,
עץ שנגדע ושדה בור שנבט
ואור שקרן לאמא רחל בבית לחם!**

**את לחמו נשלם, והוא מזיל דמינו —
מספר דברים בהיפוכם — ופניו בדרן
מביט ממיסא רם אל בנינו וטפינו
והמקלט מישכנו, נרעד ונחרד
כי מיודענו — הפך לנו לקברן!**

**הילד המגודל, שגובהו עדיין לא נמדד,
יושב מתנשא מדקלם כרוח רפאים,
כענן שחור — מעל עם ישכון בוד
כשליח חבלה יחשוב את העם לפני פתאים —
איכה בוד ישב לו שד רן!**

אזרחים שאיכפת להם

מימון כל המודעות נעשה עד כה בתרומות חברינו בלבד

עיצוב הישובים בגוש צוף לפי רוח
ישראל סבא

ב"ה

אם אין אני לי — מי לי ?

„דבר אל בני ישראל ויסעו“!

כך השיב הקב"ה למשה, בשעה שעמד אין
אונים, מול צבאות מצרים הרודפים אחריהם.

„דבר אל בני ישראל, ויתנחלו“!

כך היה משיב הקב"ה לעם הזה, התוהה
ובוהה, נוכח הסכנה המרחפת עליו.

**רק התיישבות יהודית מסיבית, ביהודה
ובשומרון, תמנע את החרפה! רק התנחלות
ממלכתית, רחבת ממדים,**

תסכל את המזימה!

את, אותה, אתם, כל תעמדו מנגד, והחלצו
חושים לפני המחנה, להצלת העם!
הייה בין מעצבי הישובים בגוש צוף, לפי רוח
ישראל סבא.
אנו מחכים לך!

נוה-צפון ב' ז"ג'
קליטה ומיון

מנהיג הליברלים והספרות הצעירה

סגן ראשיהממשלה, מר שמחה ארליך, ידוע
עכשיו בדיוקנו המתון כסגנו של מר בגין, אולם
כותב שורות אלו הכיר את מר ארליך, בעיקר
בתפקידו כאיש-כספים, בשלב מוקדם הרבה יותר.
כאשר נסגר 'הבוקר', עתונם של הציונים הכלליים,
אבותיהם של הליברלים בשנות-השישים, היו
רשומות לזכותי עבור שכריסופרים במדור
הספרות של בה'בוקר' כמה מאות לירות, ששוויין
כיום כמה אלפי שקלים על-פי כללי העידכון
האינפלציוני. מכיוון שהייתי נטול אמצעים
כספיים והתפרנסתי מכתביה בעיתונים ומשכר
מדריך בחצי מישרה באוניברסיטת תל-אביב, חסר
לי כסף זה מאוד, נוסף לכך דבקתי גם בעיקרון
של הזורת חובות. פנית, איפוא, לפקיד בעל השם
הסמלי סרבנינק (כספי), גיזבר מפלגת הציונים
הכלליים, והלז השיב לי קצרות: "לדבר תוכל איתי
כמה שתרצה. אבל הקופה היא בידי ארליך", שכבר
או היה האיש החזק של המחנה האזרחי שלנו;
למרות שהמנהיג הרשמי היה דר' רימלט, המועמד
לנשיאות מטעם המפלגה. אם כן, נקבעה לי פגישה
עם מר ארליך והזכרתי לו את עניין החוב הפעוט

שביטאון מפלגתו חב לי, ואמרתי שאני אדם בלי
אמצעים כספיים והחוב הזה חשוב לי למרות
קוטנו היחסי. איכשהו נתברר למר ארליך, שאני
ממוצא פולני, והשיחה עברה לפסים האינטימיים
של הפולנית. הוא ראה שאני פותח בצעקת ואמר
לי: " ja widzę że pan nie jest człowiekiem z ulicy. "
("אני רואה שאדוני איננו איש
מהרחוב"), ו"לכן", המשך "אגלה לאדוני סוד: אין
לנו כסף, הציונים הכלליים הם פושטירגל
כרוניים. תומכינו בעלי הכסף אינם רגילים לתת
כסף למפלגה פוליטית". מכיוון שהשיחה נתקיימה
בבית מפלגת הציונים הכלליים, ברחוב
אבדגבירול בתל אביב, שאלתי: "אם אין למפלגה
כסף מה עושים כאן מאות הפקידים שאני רואה,
מי מכסה את שכירות הבנין, וכו'?" ואז השמיע לי
מר ארליך בפולנית את הרפליקה הבלתי-נשכחת
הבאה, באותה ארשת של תמימות סהרורית
הידועה לנו לאחרונה, לצערנו אפילו יותר מדי,
מהטלוויזיה: "אדוני איננו מביין כל הפקידים
האלה רק מעמידים פנים שהם עובדים. בעצם אנו
חייבים לכל אחד מהם 6 (שש) משכורות והם
משגיחים עלינו שלא נברח". הבנתי שעם "הומר
שחור" זה של "האיש החזק האפור" של מפלגת

הבורגנות שלנו לא אוכל להתמודד, אם פרדסנינו, יבואנינו, סיטונאינו וכו' אינם מוכנים אף להחזיק עיתון מיוחד משלהם, מי אני שאתבע את החוב לעצמי ולספרות הצעירה? אמרתי למר ארליך שלום נימוסי בפולנית ויצאתי לאורו של הרחוב התלאביבי.

של מזכיראגודת הסופרים. גם מנהיגהמפלגה דאז, מר פרץ ברנשטיין, שעל שמו נקראת היום המידרשה למחשבה ליברלית, פכר את ידינו מול התחמקותו של המנגנון מתשלום חובות.

אגב, חלק מהחוב קיבלתי בכל זאת, כי היה לי חבר בגיזברות 'הבוקר' והוא העביר לי ברגע האחרון שטרות של נקניקיות אס ושל מכבסה אחת בנתניה שהוסבו לטובת מפלגת הציונים הכלליים. שטרות אלו כובדו בניגוד גמור לשטר המפלגה שהועבר לי עלידי מר ארליך אחרי לחצים מרובים. הלה לא כובד זמן רב.

כל זה קרה, כאמור, בשנות השישים המאוחרות. בינתיים הודיע לי גם המועמד לנשיאות של המפלגה הליברלית, כי לא יוכל להושיעני, לפי שעה, מול עוצמתו המינהלית של מר ארליך, ומר ארליך השיב בטון דומה לפנייתו

שלושה מגדולי הליברלים
מסבירים לסופר צעיר מדוע
לא יוכל לקבל את חובו.
הבטחה בלי כיסוי של ארליך

18.4.66

לכבוד
מר דב חומסקי
אגודת הסופרים העבריים
רח. קפלן 6
כ. א. ז.

א.נ.,

הנרון: -שכתבך מ-15 לח"ז, בענין מר גבריאל מוקד.

כידוע לכו' נסגר עתון "הבקר" לרגל קשיים כספיים
שלא יכול היה לעמוד בהם.

זוהי גם סיבה העיכוב בתשלום החוב למר מוקד, ולא
רק למר מוקד בלבד, אלא לכל הסופרים והעתונאים, ששרחו את
"הבקר".

נעשים מאמצים לגיוס אמצעים לחיסול החובות ויש להניח,
כי עד אמצע מאי לכל המאוחר, ישולם החוב למר מוקד.

בכבוד רב,

ש. אהרליך

לעיתים הפער בין יומרה, מצד אחד, לבין ההישג, מצד שני, הוא אכזרי כל-כך עד כי אפילו יצירה לעגה מתעורר אך בקושי, מצויות כמה דמויות בשירה העברית שמייצגות את הפער הזה; אך דמותו ה"הציחוקה" הניצחית של מאיר ויזלטיר מייצגת אותו יותר מכול, מי זוכר כיום, לאחר שמנותיו הציבוריות והספרותיות כבר שקעו במידה רבה, כי ויזלטיר שאף להיות מוכתר כראשדראשון לשירה העברית? אבל פנינו הפעם לא ליומרות הגרוטסקיות של מן, בתחום ראשונה השירה, אלא ליומרותיו כמתרגם. על קלקלות תרגום 'אל המיגדלור' שלו דובר ועוד ידובר (וגם בעינינו תרגום 'הגלים' של וירג'יניה וולף מוטב היה אילו היה מעיין בתרגום קודם של קטע מהיצירה הנ"ל 'בעכשיו'), אבל כאן נפנה בעיקר ליומרתו של מן, בתחום תרגומי השירה. כמה פעמים התנפל המורה לתרגום מן, על תרגומי שירה מצוינים של אחרים! כמה העלה על נס את פואטיקת התרגום הפגומה והפסולה שלו. אפילו שם קובץ תרגומים מפריעטו, "פגימות", מעיד על ניסיון לאחוז בחבל בשני קצותיו ולהתהדר בכל הפגום שבתרגומיו.

והנה, בא העימות בין תרגומי אפולינר ב'מאזנים', ועל רקע תרגומים של אחרים בולטת מלאכתו של מן, במליציותה ובכינוניותה. כמעט כל קרא קבע באופן אינטואיטיבי, ותוך כדי אנאליזה, כי לפנינו תרגום גרוע.

אם בךשאל מתרגם את שני הבתים הראשונים של 'גשר מירבו' של אפולינר: "מתחת גשר מירבו תשטוף הסינה / עימה האבותינו / עליו לזכור אותו עד הנה / שמחה תבוא תמיד אחר שנכאבנה" ו"בא הליל שעה תפעם / ימים נקפים אני עוד כאן" (תרגום נפלא ועז), ואם תרגומים יפים של השיר נעשו גם בידי ל. גולדברג וי. ברונובסקי, הרי ויזלטיר מתרגם מעשה ליצן-שלא-מדעת: "תחת פון (1) מירבו שט הסינן / עם אהבינו (1)..." "וזוג (1) צלצל לילה באו / יום גו ואני פה". אכן, זוג ופון שטים על מי "אהביו" של ויזלטיר לעצמו, וראו זה הפלא: מחברו של כתבי-התרגום המגוהך והפגום

הזה רצה להופיע כמווה-הוראה כיצד לתרגם שירה מודרנית לעברית. הוא אשר אמרנו: "תחת פון מירבו שט ויזלטיר ומצלצל בזוג".

מפלאי הפירסום הצפוני

אוניברסיטת חיפה פירסמה אנתולוגיה קטנה של מאמרים על יצירת קאפקא; וזה בוודאי טוב. אבל גם פירסומים על אוניברסיטה לאימרכיות טעונים איזו הקפדה אקדמית הנה, תירגמו עורכי האנתולוגיה מצרפתית ופירסמו מאמר של פרופ' ס. מוזס בשם "הרב-משמעות ב'הגילגול': לקראת דגם פרשני כולל" ולא טרחו להעמיד את המחבר הנכבד על עובדה פעוטה אחת: כמעט כל מה שנאמר במאמר מצוי שורה אחר שורה בספר שהתפרסם בעברית 25 (עשרים-חמש) שנים קודם-לכן: הכוונה לספרו הראשון של גבריאל מוקד, "עיונים ב'הגילגול' לפראנץ קאפקא". אמנם נכון: הספר הנ"ל פורסם רק בעברית ומהדורות אולה מוזמן בחנויות; אך אין ספק שדווקא כל מי שידו היתה באירגון הסימפוזיון על קאפקא באוניברסיטת חיפה ובהדפסת האנתולוגיה יודע היטב על קיום הספר, המצוי, למרות הכול, בסיפריות האוניברסיטאות, ספר שב. קרצווייל המנוח שיבחו מאוד בשעתו, וכו'. אם כן, אנשי האוניברסיטה הכרמלית סנוורו ע"י טינתם הבלתי-אקדמית למחבר הספר העברי על קאפקא, הכשילו את מחבר המאמר באנתולוגיה שלהם ולא העמידו אותו על כך שרוב דבריו נאמרו מוזמן ע"י חוקר אחר. אבל למה אפשר לצפות ממחלקה למחקר ספרות שבראשה עמדו ועומדים "אקדמאים גדולים" כפלזני בהט, זך שכל נגיעתו למחקר היא מיקרית והמחקר אינו מעניינו כהוא-זה ומתי מגד המבולבל.

עם זאת, תמיהה מסויימת מעוררת גם כוונתו של פרופ' מוזס: הרי אילו הואיל להציץ בכרטסת הביבליוגרפית על קאפקא בסיפריה הלאומית היה מייד מבחין בקיומו של ספר על נושא מאמרו - שלפני שנים רבות כבר העלה את רוב טענותיו והיה נמנע ממכשלה אקדמית חמורה, הגובלת בפלאגיאט.